

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (sedmi senat)

z dne 2. oktobra 2014*

„Predhodno odločanje — Dajatve, ki imajo enak učinek kot carina — Notranja obdavčenja — Dajatev na uvoz gnojila živalskega izvora, uvoženega v regijo Flamsko — Člena 30 PDEU in 110 PDEU — Dajatev, ki jo dolguje uvoznik — Različne dajatve glede na to, ali je gnojilo živalskega izvora uvoženo iz regije Flamske ali iz nje izvira“

V zadevi C-254/13,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo hof van beroep te Brussel (Belgija) z odločbo z dne 28. februarja 2013, ki je prispela na Sodišče 8. maja 2013, v postopku

Orgacom BVBA

proti

Vlaamse Landmaatschappij,

SODIŠČE (sedmi senat),

v sestavi J. L. da Cruz Vilaça (poročevalec), predsednik senata, G. Arestis in A. Arabadžiev, sodnika,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Orgacom BVBA F. Janssen in G. Peeters, odvetnika,
- za belgijsko vlado T. Materne in J.-C. Halleux, agenta,
- za Evropsko komisijo C. Soulay in W. Roels, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nizozemščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 30 PDEU in 110 PDEU.
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Orgacom BVBA (v nadaljevanju: Orgacom) in Vlaamse Landmaatschappij (flamska družba za zemljišča, v nadaljevanju: VLM), zunanjo agencijo flamske vlade, ki je odgovorna za ureditev in upravljanje javnih površin v regiji Flamski, zaradi nekaterih dajatev na uvoz, ki so se zahtevale od družbe Orgacom.

Pravni okvir

Belgijska ureditev

- 3 Z dekretom regije Flamske z dne 23. januarja 1991 o varstvu okolja pred onesnaževanjem z gnojili, kakor je bil spremenjen z dekretom z dne 28. marca 2003 (v nadaljevanju: dekret o gnojilih), ki se uporablja za čas dejanskega stanja v postopku v glavni stvari, so bile proizvajalcem, uvoznikom in uporabnikom gnojil v regiji Flamski naložene denarne dajatve. Ta dekret je bil razveljavljen z dekretom regije Flamske z dne 22. decembra 2006 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.
- 4 Člen 21 navedenega dekreta je v odstavku 1, ki se je uporabljal za proizvodnjo gnojila v regiji Flamski, določal:

„V zvezi s proizvodnjo gnojila se v korist Mestbank [(notranji oddelek VLM)] pobira osnovna dajatev BH1, plačati pa jo mora vsak proizvajalec v podjetju, v katerem je proizvodnja gnojila MPP v prejšnjem koledarskem letu preseгла 300 kg fosforjevega pentoksida. Ta osnovna dajatev BH1 se izračuna na podlagi te formule:

$$BH1 = (MPp \times Xdmp) + (MPBn \times Xdmn)$$

v kateri:

- MPp = bruto proizvodnja gnojila, izražena v kg na P₂O₅;
- MPBn = bruto proizvodnja gnojila, izražena v kg na N;
- Xdmp = davčna stopnja za proizvodnjo gnojila v EUR/kg P₂O₅;
- Xdmn = davčna stopnja za proizvodnjo gnojila v EUR/kg N.

Za uporabo teh določb bruto proizvodnja gnojila MPBn, izražena v kg na N, pomeni: proizvod povprečnega staleža živali pri živinorejskem in/ali poljedelskem obratu v prejšnjem koledarskem letu in bruto količine iztrebkov na žival, izražene v kg na N.

Povprečni stalež za vsako zadevno živalsko vrsto se ugotovi tako, da se vsota mesečno registriranih živalskih kvot deli z dvanajst. Bruto količine iztrebkov na žival, izražene v kg na N, se določijo na pavšalni ali dejanski podlagi ob uporabi pregleda izločanja v smislu člena 20a, ki je določen v členu 5.

Zgoraj navedene davčne stopnje se določijo tako:

- Xdmp = 0,0111 EUR/kg P₂O₅;

— Xdmn = 0,0111 EUR/kg N.“

- 5 Člen 21 dekreta o gnojilih je v odstavku 5, ki se je uporabljal za uvoz presežkov gnojil v regijo Flamsko, določal:

„Pobira se osnovna dajatev, ki se v celoti steka v Mestbank in ki jo mora plačati vsak uvoznik presežne količine gnojil. Ta osnovna dajatev znaša 2,4789 EUR na tono presežne količine gnojil, ki se je v regijo Flamsko uvozila v prejšnjem koledarskem letu.“

Sodna praksa belgijskega ustavnega sodišča

- 6 Ustavno sodišče je v točki B.6 sodbe št. 123/2010 z dne 28. oktobra 2010 (*Belgisch Staatsblad* z dne 23. decembra 2010, str. 81723) v zvezi s skladnostjo člena 21(5) dekreta o gnojilih z načeloma belgijske ekonomske in monetarne unije menilo:

„[...] zadošča ugotovitev, da ima [dajatev, določena v navedenem členu,] ki je vezana na prestop ozemeljske meje, določene med regijami na podlagi ustave, v delu, v katerem bolj obremeni gnojila, uvožena v regijo Flamsko, kot gnojila, proizvedena v tej regiji, enak učinek kot carina.“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 7 Družba Orgacom je podjetje s sedežem v Belgiji, regija Flamska, in je specializirano za proizvodnjo organskih gnojil. V okviru svoje dejavnosti uvaža gnoj iz regije Valonije in z Nizozemske, ki ga predela v sredstva za izboljšanje tal in organska gnojila, ki se nato izvozijo v druge države članice Evropske unije.
- 8 Družba Orgacom je na podlagi člena 21(5) dekreta o gnojilih zavezana plačilu dajatve v višini 28 071,16 EUR za davčno leto 2002 (proizvodno leto 2001) in dajatve v višini 7 999,41 EUR za davčno leto 2004 (proizvodno leto 2003).
- 9 Družba Orgacom je z dopisoma z dne 20. decembra 2005 in 18. avgusta 2005 pri VLM vložila ugovora zoper dajatev v zvezi z davčnim letom 2002 in dajatev v zvezi z davčnim letom 2004. VLM je ta ugovora z odločbama, ki sta bili sprejeti 27. novembra 2006 oziroma 11. avgusta 2006, razglasila za neutemeljena.
- 10 Družba Orgacom je nato pri rechtbank van eerste aanleg te Brussel (prvostopenjsko sodišče v Bruslju) vložila tožbo zoper odločbi o zavrnitvi njenih ugovorov, ki je bila s sodbo z dne 17. oktobra 2008 prav tako zavrnjena kot neutemeljena.
- 11 Družba Orgacom je zoper to sodbo vložila pritožbo pred predložitvenim sodiščem. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari v utemeljitev pritožbe zatrjuje, da sta dajatvi, ki sta ji bili naloženi, dajatvi z enakim učinkom kot carina, ki sta v nasprotju s členom 30 PDEU, ali vsaj diskriminatorni notranji obdavčitvi, prepovedani s členom 110 PDEU.
- 12 V teh okoliščinah je hof van beroep te Brussel (pritožbeno sodišče v Bruslju) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. Ali je uvozno dajatev, opisano v členu 21(5) [dekreta o gnojilih], ki jo je treba plačati samo pri uvozu presežne količine gnojil, sestavljene tako iz živalskih kot drugih vrst gnojil, iz drugih držav članic na nacionalno ozemlje, ne glede na to, ali se predela ali da v promet na nacionalnem ozemlju, pri čemer se dajatev na uvožene presežne količine gnojil pobere od uvoznika, medtem ko se dajatev na presežne količine, proizvedene na nacionalnem ozemlju, pobere od proizvajalca,

treba šteti za dajatev z enakim učinkom kot carina pri uvozu iz člena 30 PDEU, čeprav sama država članica, iz katere se presežne količine gnojil izvažajo, za izvoz teh presežnih količin v druge države članice določa znižanje dajatev?

2. [Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen:] Če te uvozne dajatve, opisane v členu 21(5) dekreta z dne 23. januarja 1991 o varstvu okolja pred onesnaževanjem z gnojili, ki jo je treba plačati samo pri uvozu presežne količine gnojil, sestavljene tako iz živalskih kot drugih vrst gnojil, iz drugih držav članic na ozemlje regije Flamske, ni mogoče šteti za dajatev z enakim učinkom kot carina pri uvozu, ali jo je mogoče šteti za diskriminatoren davek na proizvode drugih držav članic iz člena 110 PDEU, glede na to, da se za živalska gnojila, ki se proizvedejo na nacionalnem ozemlju, pobira osnovna dajatev, ki je del nacionalne ureditve in katere stopnja je odvisna od proizvodnega postopka, medtem ko se za uvožene presežne količine gnojil, ne glede na proizvodni postopek (na primer živalski izvor ali vsebnost P_2O_5N), pobira uvozna dajatev po enotni stopnji, ki je višja od najnižje stopnje osnovne dajatve za živalska gnojila, ki se proizvedejo v regiji Flamski, v višini 0,00 EUR, čeprav država članica, iz katere se presežne količine gnojil izvozijo, sama določa znižanje dajatev pri izvozu teh presežnih količin v druge države članice?“

Dopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 13 Evropska komisija je izrazila dvome o dopustnosti predloga za sprejetje predhodne odločbe, ker meni, da predložitveno sodišče ni dovolj jasno predstavilo dejanskega in pravnega okvira, na podlagi katerega so bili očitki oblikovani. Po mnenju Komisije navedeno sodišče prav tako ni jasno razložilo, iz katerih natančnih razlogov se v postopku v glavni stvari postavljata vprašanji o razlagi členov 30 PDEU in 110 PDEU.
- 14 V zvezi s tem je treba spomniti, da v okviru postopka na podlagi člena 267 PDEU, ki temelji na jasni ločitvi nalog nacionalnih sodišč in Sodišča, le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločitev, ob upoštevanju posebnosti zadeve presodi potrebo po pridobitvi predhodne odločbe, da bi lahko izdalo sodbo, in ustreznost vprašanj, ki jih predloži Sodišču. Zato je Sodišče načeloma dolžno odločiti, če se predložena vprašanja nanašajo na razlago prava Unije (sodba Donau Chemie in drugi, C-536/11, EU:C:2013:366, točka 15).
- 15 Odločanje o vprašanju za predhodno odločanje, ki ga postavi nacionalno sodišče, se lahko namreč zavrne le, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nikakršne zveze z resničnostjo ali predmetom spora o glavni stvari, če gre za hipotetičen problem ali če Sodišče nima na voljo potrebnih dejanskih in pravnih elementov, da bi lahko na postavljena vprašanja koristno odgovorilo (sodba Donau Chemie in drugi, EU:C:2013:366, točka 16).
- 16 Navesti je treba, da je predložitveno sodišče v predlogu za sprejetje predhodne odločbe dovolj – čeprav na kratko – razložilo dejanski okvir in vsebino nacionalnih določb, ki se uporabijo, ter upoštevnost določb prava Unije, za razlago katerih je zaprosilo zaradi rešitve spora. Zlasti je v zvezi s tem iz tega predloga razvidno, da bo treba zadevna akta o obdavčitvi, če bo odgovor Sodišča na postavljeni vprašanji pritrdilen, razglasiti za nična.
- 17 Ob upoštevanju navedenega je treba ugotoviti, da je predlog za sprejetje predhodne odločbe dopusten.

Vprašanji za predhodno odločanje

- 18 Predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člena 30 PDEU ali 110 PDEU razlagati tako, da nasprotujeta dajatvi, kakršna je ta, določena v členu 21(5) dekreta o gnojilih, ki se uporablja samo pri uvozu presežne količine gnojil, sestavljene tako iz živalskih kot drugih vrst gnojil, v regijo Flamsko in se pobere od uvoznika – medtem ko se

dajatev na presežne količine gnojila, proizvedene na flamskem ozemlju, pobere od proizvajalca – ter se izračuna po enotni stopnji na tono in ne glede na postopek proizvodnje, pri čemer se osnovna dajatev, ki se plača za gnojila živalskega izvora, proizvedena na flamskem ozemlju, izračuna v skladu z najnižjo stopnjo, ki v primeru bruto proizvodnje fosforjevega pentoksida, ki v prejšnjem koledarskem letu ne presega 300 kg, znaša 0 EUR.

- 19 V teh okoliščinah navedeno sodišče tudi sprašuje, ali to, da država članica izvora zadevnih uvoženih proizvodov določa zmanjšanje obdavčitve, če gre za izvoz v druge države članice, lahko vpliva na razlago, ki jo je treba podati glede členov 30 PDEU in 110 PDEU.
- 20 Uvodoma je treba opozoriti, da se določbe Pogodbe DEU v zvezi z dajatvami z enakim učinkom in določbe v zvezi z diskriminatornimi notranjimi davki ne uporabijo kumulativno, tako da ista dajatev v sistemu Pogodbe ne bi hkrati spadala v obe kategoriji (sodba Stadtgemeinde Frohnleiten in Gemeindebetriebe Frohnleiten, C-221/06, EU:C:2007:657, točka 26).
- 21 Najprej je treba preučiti, ali je dajatev, določeno v členu 21(5) dekreta o gnojilih, mogoče opredeliti za dajatev z enakim učinkom kot carine pri uvozu v smislu člena 30 PDEU. Če to ni mogoče, je nato treba preizkusiti, ali navedena dajatev pomeni diskriminatorno notranjo obdavčitev, prepovedano s členom 110 PDEU.
- 22 Kar zadeva opredelitev sporne dajatve kot dajatev z enakim učinkom kot carina, je treba najprej spomniti, da je – kot je Sodišče že večkrat ugotovilo – utemeljitev prepovedi carin in vseh dajatev z enakim učinkom to, da denarne dajatve, ki veljajo zaradi prehoda meja, naj bodo še tako majhne, pomenijo oviro za prosti pretok blaga, ki se še poslabša z upravnimi formalnostmi, ki temu sledijo (sodba Komisija/Nemčija, C-389/00, EU:C:2003:111, točka 22).
- 23 V zvezi s tem je v skladu z ustaljeno sodno prakso vsaka denarna dajatev, še tako majhna, ki se enostransko naloži, ne glede na njeno poimenovanje oziroma način uporabe, in s katero je blago obremenjeno zaradi prehoda meje, če ni carina v ožjem pomenu, dajatev z enakim učinkom v smislu členov 28 PDEU in 30 PDEU (glej v tem smislu sodbo Stadtgemeinde Frohnleiten in Gemeindebetriebe Frohnleiten, EU:C:2007:657, točka 27).
- 24 Poleg tega iz sodne prakse Sodišča izhaja, da je obdavčitev, ko blago preide ozemeljsko mejo znotraj države članice, dajatev z enakim učinkom kot carina (glej sodbo Carbonati Apuani, C-72/03, EU:C:2004:506, točka 25 in navedena sodna praksa).
- 25 V postopku v glavni stvari je iz elementov, ki jih ima na voljo Sodišče, razvidno, da se zadevna dajatev nanaša na uvoznike presežnih količin gnojil živalskega izvora na uvoz. Poleg tega višina dajatve „znaša 2,4789 EUR na tono presežne količine gnojil, ki se je v regijo Flamsko uvozila v prejšnjem koledarskem letu“. Zato je treba ugotoviti, da dajatev, določena v členu 21(5) dekreta o gnojilih, prizadene gnojila, ki niso flamskega izvora, zaradi njihovega uvoza v regijo Flamsko, tako da se sporna dajatev na ta gnojila pobira zaradi prehoda meje te regije, pri čemer je treba ta prehod šteti za obdavčljivi dogodek za zadevno dajatev.
- 26 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da dajatev, določena v členu 21(5) dekreta o gnojilih, pomeni dajatev z enakim učinkom kot carina, prepovedano s členom 30 PDEU.
- 27 Opredelitve dajatve, določene v navedeni določbi dekreta o gnojilih, za dajatev z enakim učinkom kot carina ni mogoče izpodbiti s trditvijo Kraljevine Belgije, v skladu s katero je ta dajatev zaradi obstoja podobne dajatve, s katero se obdavčijo gnojila, proizvedena v regiji Flamski, sestavni del splošnega sistema notranjih obdavčitev, ki sistematično, v skladu z istimi merili, obsega nacionalne in uvožene proizvode, in jo je zato treba presojeti z vidika člena 110 PDEU.

- 28 V zvezi s tem je treba navesti, prvič, da je bistvena značilnost dajatve z enakim učinkom, zaradi katere se ta dajatev razlikuje od splošne notranje obdavčitve, v okolščini, da se prva nanaša izključno na proizvod, ki prehaja mejo kot tak, medtem ko se druga nanaša enako na uvožene, izvožene in nacionalne proizvode (glej v tem smislu sodbo Michailidis, C-441/98 in C-442/98, EU:C:2000:479, točka 22).
- 29 Drugič, spomniti je treba, da mora zadevno davčno breme, da bi spadalo pod splošni sistem notranjih obdavčitev, notranji proizvod in enak izvoženi proizvod obremeniti z enakim davkom v isti fazi trženja in da mora biti tudi obdavčljivi dogodek za davek enak za oba proizvoda (glej v tem smislu sodbo Michailidis, EU:C:2000:479, točka 23).
- 30 Kar zadeva postopek v glavni stvari, je treba najprej ugotoviti, da se – kot je bilo navedeno v točki 25 te sodbe – dajatev, določena v členu 21(5) dekreta o gnojilih, nanaša na proizvode kot take, ki prehajajo mejo regije Flamske.
- 31 Dalje, ni sporno, da se ta dajatev pobira pri uvoznikih, medtem ko se podobno davčno breme, določeno v členu 21(1) navedenega dekreta, pobira pri proizvajalcih. Dajatvi se torej ne pobirata v isti fazi trženja.
- 32 Nazadnje, dajatvi se izračunavata po drugačnih metodah, kar lahko povzroči – kot je navedlo belgijsko ustavno sodišče v sodbi št. 123/2010 z dne 28. oktobra 2010 – vsaj v primerih, v katerih višina dajatve na proizvodnjo znaša 0 EUR, višjo obdavčitev za uvoženi proizvod kot za proizvod, proizveden v regiji Flamski.
- 33 Zato trditve Kraljevine Belgije ni mogoče sprejeti.
- 34 Poleg tega predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali se v primerih, v katerih država članica izvora gnojil v primeru izvoza v druge države članice uporabi znižanje dajatev, dajatev, kakršna je dajatev pri uvozu, ki je predmet postopka v glavni stvari, zaradi nujnosti nadzorovanja stanja gnojil in varovanja notranje proizvodnje pred zunanjimi ukrepi, ki izkrivljajo konkurenco in za Flandrijo pomenijo dodatno obremenitev okolja, lahko izogne opredelitvi kot dajatev z enakim učinkom kot carina, kot trdi VLM.
- 35 V zvezi s tem je Sodišče že pojasnilo, da so carinske dajatve in dajatve z enakim učinkom prepovedane ne glede na namen, za katerega so bile uvedene, in ne glede na namembnost prihodkov, ki iz njih izvirajo (glej v tem smislu sodbi Brachfeld in Chougol Diamond, 2/69 in 3/69, EU:C:1969:30, točka 19, in Carbonati Apuani, EU:C:2004:506, točka 31).
- 36 Poleg tega je treba navesti, da člen 21(5) dekreta o gnojilih nalaga dajatev, ki se brez razlikovanja nanaša na vsa uvožena gnojila živalskega izvora, ne da bi bila njena uporaba omejena na primere, v katerih država članica izvora določi znižanje dajatev pri izvozu teh proizvodov, kot v obravnavanem primeru velja za Kraljevino Nizozemsko.
- 37 Na podlagi vseh zgornjih preudarkov je treba na postavljeni vprašanji odgovoriti, da člen 30 PDEU nasprotuje dajatvi, kakršna je ta, določena v členu 21(5) dekreta o gnojilih, ki se uporablja samo pri uvozu presežne količine gnojil, sestavljene tako iz živalskih kot drugih vrst gnojil, v regijo Flamsko in se pobere od uvoznika – medtem ko se dajatev na presežne količine gnojila, proizvedene na flamskem ozemlju, pobere od proizvajalca – ter se izračuna na drugačne načine kot tiste, ki veljajo za izračun zadnjenaavedene dajatve. V zvezi s tem ni pomembno, da država članica izvora, iz katere so presežne količine gnojil živalskega izvora uvožene v regijo Flamsko, uporablja zmanjšanje obdavčitve, če gre za izvoz teh presežkov v druge države članice.

Stroški

- 38 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (sedmi senat) razsodilo:

Člen 30 PDEU nasprotuje dajatvi, kakršna je ta, določena v členu 21(5) dekreta regije Flamske z dne 23. januarja 1991 o varstvu okolja pred onesnaževanjem z gnojili, kakor je bil spremenjen z dekretom z dne 28. marca 2003, ki se uporablja samo pri uvozu presežne količine gnojil, sestavljene tako iz živalskih kot drugih vrst gnojil, v regijo Flamsko in se pobere od uvoznika – medtem ko se dajatev na presežne količine gnojila, proizvedene na flamskem ozemlju, pobere od proizvajalca – ter se izračuna na drugačne načine kot tiste, ki veljajo za izračun zadnjenavedene dajatve. V zvezi s tem ni pomembno, da država članica izvora, iz katere so presežne količine gnojil živalskega izvora uvožene v regijo Flamsko, uporablja zmanjšanje obdavčitve, če gre za izvoz teh presežkov v druge države članice.

Podpisi